

Notes florístiques de les Illes Balears (XVII)

Miguel VERICAD, Mario STAFFORINI i Nèstor TORRES

SHNB

SOCIETAT D'HISTÒRIA
NATURAL DE LES BALEARS

Vericad, M., Stafforini, M. i Torres, N. 2003. Notes florístiques de les Illes Balears (XVII). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 46: 145-151. ISSN 0212-260X. Palma de Mallorca.

Es donen a conèixer algunes novetats per a les Illes Balears tal com són: *Asparagus asparagoides* (L.), Truce *Erodium laciniatum* (Cav.) Willd i l'híbrid *Pistacia saportae* Burnat. S'amplia la corologia dels endemismes *Asperula pauii* Font Quer subsp. *pauii*, *Avenula crassifolia* (Font Quer) J. Holub, *Leucanthemum paludosum* (Poir.) Bonnet & Barrate subsp. *ebusitanum* Vogt. Es consideren també algunes novetats per a la flora de l'illa d'Eivissa, de les quals destaca *Orobancha clausonis* Pomel i s'exclouen algunes espècies que s'havien citat per error.

Paraules clau: *endemisme, florística, Illes Balears.*

FLORISTIC RECORDS FROM THE BALEARIC ISLANDS (XVII). Some novelties for the Balearic Islands are given, such as *Asparagus asparagoides* (L.), Truce *Erodium laciniatum* (Cav.) Willd and the híbrid *Pistacia saportae* Burnat. The corology of some endemisms is widened: *Asperula pauii* Font Quer subsp. *pauii*, *Avenula crassifolia* (Font Quer) J. Holub, and *Leucanthemum paludosum* (Poir.) Bonnet & Barrate subsp. *ebusitanum* Vogt. Some novelties are also considered for the flora of the Eivissa island, among which *Orobancha clausonis* Pomel is highlighting. Some species cited by mistake are also excluded.

Keywords: *endemism, floristics, Balearic Islands.*

Miguel VERICAD, Mario STAFFORINI i Nèstor TORRES, Apartat de Correus, 64. 07800 EIVISSA . Illes Balears.

Recepció del manuscrit: 12-desembre-03; revisió acceptada: 30-desembre-03.

Introducció

S'aporta informació florística sobre endemismes i plantes rares de les Pitiüses. S'inclouen unes novetats per a la flora de les Illes Balears, indicades amb dos asteriscs (**), tal com *Asparagus asparagoides* (L). Truce *Erodium laciniatum* (Cav.) Willd. i de l'híbrid *Pistacia x saportae* Burnat o per alguna illa en concret, un asterisc (*). Ens referim també a la regressió d'algunes espècies i s'assenyala amb un signe (+) l'extinció d'altres com *Centaurea seridis* L. subsp. *maritima* (Dufour) Dóstal i *Otanthus maritimus* (L.)

Hoffmanns. & Link. Les cites que es consideren errònies s' indiquen amb un signe (-) de tal manera que s'exclouen de la flora d'Eivissa *Anthyllis vulneraria* (L.) Sargosky subsp. *gandogeri* W. Becker ex Maire, *Rubia balearica* L. subsp. *balearica* i *Scilla autumnalis* L. Les espècies al·lòctones naturalitzades són indicades entre [] per a cada illa. Les localitats estan referides a quadrícules UTM de 1 x 1 km, corresponents als fusos 31 S.

Catàleg florístic

Aegilops triuncialis L.

* Eivissa: Pocs exemplars a la vora d'un camí entre camps de conreu prop de la font d'Atzaró (Sant. Carles), CD7220, 90 m. Fructificada el 8-VI-2002, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

Ajuga chamaepitys (L.) Scherb. subsp. *chamaepitys*

* Sa Conillera. Erms de la part nord de l'illot CD4517, 11-VI-2003, M. Vericad (N. Torres herb. pers.) és la primera citació d'aquesta espècie per a la flora de les Pitiüses.

Allium triquetrum L.

[* Eivissa]: Marges d'una petita torrentera a ca's Cavallers (Sant Joan) CD7024, 120 m. Es troba en indrets ruderalitzats amb aparença d'espècie naturalitzada. Florida el 16-III-2002, N. Torres *et al.* (N. Torres herb. pers.).

Anacyclus clavatus (Desf.) Pers.

Eivissa: Indicada per Knoche (1922) de ses Salines Ha de ser molt rara i fugaç a l'illa, no tenim més confirmacions de la presència d'aquesta espècie que sengles exemplars recollits, l'un a la vora d'un camí de la plana d'en Vidal (Santa Gertrudis), CD6418, 150 m florida el 16-IV-1988, N. Torres (N. Torres herb. pers.) i l'altre prop de Sant Rafel, CD6113, 95 m, florida el 28-V-1988, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

Anthyllis vulneraria L. subsp. *gandogeri* (Sagorski) W. Becker ex Maire

- Eivissa: Apareix indicada per Knoche (1922) a l'àrea de les Salines com var. *rubra*. Les cites posteriors amb referència bibliogràfica a Eivissa apareixen al catàleg de Duvigneaud (1979) sota subsp. *praepropera* i al de Pla *et al.* (1992) com subsp. *font-querii*. Benedí (2000) recull també la seva presència a Eivissa. No obstant això, Bolòs i Vigo (1984) indiquen la cita de Knoche (1922) però també que no han vist material d'aquesta illa. No coneixem cap plec testimoni de la seva presència, ni hem vist mai aquesta espècie a l'illa,ensem molt probable sigui un error tipogràfic de la flora de Knoche (1922) que ha estat perpetuat per autors posteriors.

Asparagus asparagoides L.

[** Eivissa]: Espècie d'origen sud-africà naturalitzada en un petita torrentera de Cas Cavallers (Sant Joan), CD7024, 120m. Florida el 16-III-2002, N. Torres *et al.* (N. Torres herb. pers.).

Asperula pauii Font Quer subsp. *pauii*

Eivissa: Es dona a conèixer una nova localització no recollida en les diferents publicacions (Font Quer, 1920; Guerau d'Arellano i Torres, 1981; Alomar *et al.*, 1997; Sáez i Rosselló, 2001) correspon a la localitat més septentrional de la seva distribució, als replans dels cingles marítics al Puig de ses Penyes (Sant Vicent) CD7728 120 m, florida el 15-IV-1993, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

Asplenium trichomanes L. subsp. *inexpectans* Lovis.

* Eivissa: Un exemplar en una coveta de la Roca Blanca del cap des Jueu (es Cubells) CD4704, 350 m, 01-IX-2002, J.A. Rosselló *et al.* (N. Torres herb. pers.) Tres exemplars molt petits sobre roques ombrívols al vessant nord de sa Mola (Sant Vicent) CD7424, 340m., 09-III-2002, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

Avenula crassifolia (Font Quer) J. Holub

Eivissa: Endemisme localitzat a la costa nord-oest de l'illa (Font Quer, 1920; Sáez i Rosselló 2001). Viu en petites poblacions exclusivament en clivells i replans dels cingles marítics calcàris. Cap Nunó, CD5221; corrals d'en Guillem CD5322; ses Balandres CD5523; es Castellar CD5524; cala d'en Sardina CD5624; cingles d'en Racó CD5725; ses Torretes CD5724, 200m, florida el 24-V1996, N. Torres (N. Torres herb. pers.) es Alls CD 5725; cap des Mossons CD5826; sa Punta, CD5825; cala d'Albarca CD5824, fructificada, el 02-VII-1988 N. Torres (N. Torres herb. pers.); íbidem CD5924; cap des Mossons, CD5725, penyal de s'Àguila CD6226, cingles de ses coves Negres, CD6326.

Bupleurum rigidum L. subsp. *rigidum*

Eivissa: Espècie molt localitzada en poblacions amb pocs exemplars. Era coneguda de la Cala d'Albarca (Sant Mateu) CD5924 (Kuhbier, 1978), 180 m florida el 21-VI-1988, N. Torres

(N. Torres herb. pers.) i de ses Roques Altes (Sant Josep) CD4807, 370 m, 17-VIII-1983, N. Torres (N. Torres herb. pers.), íbidem CD4808. Viu també en sòls rocosos de la Talaia de Sant Josep CD4908, 380 m i en garrigues denses de la serra de sa Murta, es Fornàs (Sant Rafel) CD5810, 320 m (Guerau d'Arellano i Torres, 1981).

***Centaurea seridis* L. subsp. *maritima* (Dufour) Dóstal**

+ Eivissa: Font Quer (1920: 154) fa referència a un plec d'un únic exemplar herboritzat el 10-VI-1918 per E. Gros (BC35318) a s'Arenal (Gros de Portinatx) a Sant Joan CD7130. Cal considerar aquesta espècie extingida de la flora balear ja que ja no viu a l'esmentada localitat i no s'ha tornat a trobar a cap altra des de la data de tal manera que s'ha de considerar extingida per a la flora balear

***Cressa cretica* L.**

Eivissa: Terrenys salins amb *Sarcocornia fruticosa* prop de l'església de Sant Francesc a ses Salines CD 6003, 08-VI-2002, N. Torres et al. (N. Torres herb. pers.)

La població de la part central de la platja d'en Bossa CD6105 (Torres et al., 1986) ha estat destruïda per les urbanitzacions (Sáez i Rosselló, 2001). Resten una petita població molt amenaçada a l'extrem sud de la dita platja CD6104, i es va trobar una petita població a les dunes de la platja des Cavallet CD6100, 24-XII-1993, N. Torres (N. Torres herb. pers.)

***Echinophora spinosa* L.**

Els darrers anys han aparegut a les Pitiüses petites poblacions en noves localitats on no havia estat detectada anteriorment. Pensem que aquesta espècie dispersa granes a través de la mar, les poblacions estan sotmeses a una dinàmica intensa de colonitzacions i extincions per les aportacions artificials d'arena i els sistemes de neteja emprats a les platges.

Eivissa: Arenal Gros de Portinatx, Sant Joan, CD7130; platja de Benirràs (Sant Miquel) CD6628, florida el 27-VII-2002, N. Torres (N. Torres herb. pers.); port des Torrent (Sant Agustí) CD5014; platges de Comte (Sant Agustí) CD4614.

Formentera: Platja del Cavall d'en Borràs CC6389, Platja de ses Illetes CC6391
S'Espalmador: Platja de s'Alga CC6393.

***Erodium laciniatum* (Cav.) Willd.**

* * Eivissa: Molt rara en savinars darrere de la platja des Codolar (ses Salines) junt amb *Lotus halophilus* CD5703, florida i fructificada, 14-IV-2002, N. Torres (N. Torres herb. pers.). Aquesta localitat, malgrat està dins del Parc Natural de ses Salines, està amenaçada pel projecte imminent d'ampliació de l'aeroport d'Eivissa. Havia estat citada de l'arxipèlag de Cabrera (Palau 1976) per error de determinació.

***Erophila verna* (L.) Cheval.**

* Eivissa: Rara en pradellts de teròfits amb *Hornungia* petrea, *Arenaria leptoclados* i *Leucanthemum paludosum* subsp. *ebusitanum* a la part nord-est del cim de la talaia de Sant Josep entre 440 i 450 m, CD5008, CD5009, florida i ja fructificada 22-II-2003. N. Torres (N. Torres herb. pers.)

***Euphorbia paralias* L.**

Eivissa: Espècie citada per molts d'autors (Barceló, Gandoger, Knoche). Els darrers anys ha desaparegut per la pressió humana que ha destruït la majoria de sistemes dunars de l'illa com ara la platja d'en Bossa i part de la de es Cavallet. Tan sols coneixem ara una localitat on queda una migrada població en un sòl arenós rera la platja des Codolar a ses Salines, CD5702 fructificada 08-X-2000, N. Torres (N. Torres herb. pers.)

***Gennaria diphylla* Parl.**

Eivissa: A part de ses Salines i sa Cova Santa (Torres et al., 1986) es coneixen noves poblacions amb pocs exemplars a Jesús al sud-est de l'illa, a s'Estanyol CD6809, 50 m florida 19-III-1996, N. Torres (N. Torres herb. pers.); torrent de ses Planes CD6611, 80 m i a la Cala d'Olivera CD7010, 30 m.

***Kickxia commutata* (Bernh. ex Reichb.) Frisch**

* Eivissa: Un sol exemplar sobre sòl rocós en clars d'una brolla alterada a prop de la mar a la Bassa (Sant Agustí), CD4715, amb flors i fruits el 01-VI-2003, N. Torres (N. Torres herb. pers.)

***Laurus nobilis* L.**

* [Eivissa]: Apareix citada dels cingles del Vedrà a Guerau d'Arellano i Torres (1981). És espècie conreuada sovint prop de cases i sobretot en horts a la vora de safareigs. Viu ja ben naturalitzada en torrent de sa Gravada i camps propers a Cala Llonga (Santa Eulària) CD6812, 50 m.

***Lavatera maritima* Gouan**

* S' Espardell: Sòls esquelètics a la part central de l'illot CC.679, M. Vericad, 10.06.03. A les Pitiüses era coneguda únicament de l'illot des Penjats. Kuhbier, 1978: 16), 17-V-1988, N. Torres (herb. N. Torres).

***Leucanthemum paludosum* (Poir.) Bonnet & Barrate subsp. *ebusitanum* Vogt.**

Eivissa: Teròfit endèmic (Vogt: 223) conegut de la part superior de la talaia de Sant Josep entre 300 i 460 m (CD4908, 5008, 5009), 26-III-1918, Font Quer (BC 30256), ben florits, 24-II-1990, 15-III-1992, 28-III-1993 N. Torres (N. Torres herb. pers.) i del puig d'en Serra (es Cubells) entre 350 i 438 m (CD4805, 4806, 4906), ben florits el 7-III-1989, 21-III-1992, 28-III-1993, 2-II-1994, 13-IV-1996, 23-I-1999, N. Torres (N. Torres herb. pers.) dues localitats dels Cubells al sud-oest de l'illa amb nombrosos exemplars els quals varien cada any segons les pluges. Hi ha una cita bibliogràfica de la seva presencia a la Cala d'Albarca (Font Quer, 1927) on no ha estat retrobada. S'han detectat però dues petites subpoblacions en el rocam de la costa nord-oest amb menys de vint individus a uns 300 m d'altura a es Alls (Sant Mateu) i sobre ses Torretes (de Corona) CD5725, florits el 9-III-1991, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

S'ha herboritzat una nova localitat amb tres centenars de peus a uns 140 m sobre sòl rocós orientat al nord en garrigues de prop de Cala Vedella (Sant Josep) CD4707, 10-IV.2002, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

***Moehringia petandra* Gay**

* Eivissa: Petita població molt localitzada al fons d'una petita canal ombrívola al nord de sa Mola de Sant Vicent CD7424, 340 m, en flor i fruits, 8-III-2003, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

***Orobanche clausonis* Pomel**

* Eivissa: Marges de camps de conreu en contacte en zones forestals al canal d'en Jeroni al peu de la Talaia de Sant Josep, CD4909, 180 m, H. Morgan *et al.*, 3-V-2003 (COA33909). Fins ara, a les illes, sols es coneixia una cita de Mallorca (Pujadas i Lora; 1997 i Pujadas; 2002)

***Orobanche minor* Sm.**

* Eivissa: Espècie localitzada en talussos i penyes litorals de la costa nord parasitant *Daucus carota* subsp. *commutatus*. La coneixem de diversos punts del litoral septentrional: s'esbol-dregat d'en Jordi (Corona) CD5423, 110 m, Vericad *et al.*, (COA33908); 24-V-2003; ses Balan-dres (Corona), CD5523; punta de Xarraca CD6930 (Sant Joan).

***Osyris lanceolata* Hoschst. & Steud.**

Eivissa: Espècie rara sols coneguda (Gue-rau d'Arellano i Torres, 1981) dels illots del Vedrà CD 4303 i Vedranell CD4304, i a la costa propera al Puig des Savinar (es Cubells), CD4604. A les illetes Grossa i del Botafoc CD6607 al port d'Eivissa i de la costa de Corona entre s'Illot i la cala d'en Sardina CD5423, CD5523, CD5524, CD5623, CD5624 on pot ser localment abundant.

Hi ha també una petita població al Cap de Rubió (Sant Mateu) CD6026 i peus únics al Portitxol de Rubió CD6126 i als cingles de ses Coves Negres CD6326 (Sant Miquel).

***Otanthus maritimus* (L.) Hoffmanns. & Link**

+ Eivissa: No s'ha tornat a trobar a l'illa els darrers vint anys. Les poblacions conegudes, platja de Sant Antoni CD5314 (Font Quer, 1920), platja des Cavallet CD6100 (Guerau d'Arellano i Torres, 1981; Sáez i Rosselló, 2001) han desaparegut fa anys per la pressió humana.

Les dunes del nord de l'illa de Formentera han estat sembrades amb peus procedents de vivers de fora de l'illa. A la platja de s'Alga a l'illot s'Espalmador CC6393 s'ha detectat un únic exemplar jove resta sens dubte d'antigues poblacions el 12-VII-1998.

Oxalis pusilla

[* Eivissa]: Pocs exemplars d'aquesta espè-

cie naturalitzada a les vores d'un camí a can Coll de Baix (Santa Eulària) CD6917, 60 m florida 17-IV-2002, N. Torres (N. Torres herb. pers.)

***Pancratium maritimum* L.**

Hi ha poca informació a la bibliografia de la corologia d'aquesta espècie a les Pitiüses.

Eivissa: Malgrat està protegida pel catàleg balear d'espècies amenaçades està en regressió constant per la pressió urbanística que localitza a les localitats: platja de Benirràs (Sant Miquel), CD6627; platja des Figuerat (Sant Carles) CD7823; cala Llenya (Sant Carles) CD7719; platja d'en Bossa (Sant Jordi) CD6105, 6104; platja des Cavallet (ses Salines) CD6100, CD6101 i Punta de ses Portes (ses Salines) CC6199; es Codolar (ses Salines) CD5702, cala Tarida, (Sant Josep) CD4711; platges de Comte CD5414, la Bassa CD 4714 i port des Torrent, CD5014 a Sant Agustí

A Formentera és comuna a totes les platges.

***Patellifolia patellaris* (Moq.) A.J. Scott, B. V. Ford-Loyd & J. T. Williams**

* Eivissa: Petita població en ambients nitròfils vora un quiosc a la part nord de les dunes de la platja des Cavallet (ses Salines), CD6201, iniciant la florida el 20-XII-2003, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

***Pistacia x saportae* Burnat**

* * Eivissa: Alguns exemplars en una bardissa a Can Tur (Sant Miquel). CD6424, 3-VI-1995, 60 m, N Torres (N. Torres herb. pers.) Es tracta d'exemplars caducifolis amb fulles presentant un folíol terminal més petit, no s'han observat flors fins ara. No s'ha trobat a Eivissa *Pistacia terebintus*, no sabem si es tracta de poblacions relictuals o bé procedeixen d'antics conreus.

Rubia balearica* L. subsp. *balearica

- Eivissa: Existeix un plec corresponent a aquest endemisme: Sant Miquel baixant al port, llocs pedregosos calcàris, 90 msm, 19-V-1919, Font Quer (BC26788). La data de recol.lecció correspon també a altres plecs de l'herbari BC per aquesta localitat. Knoche (1922) cita també

d'aquest indret i Cardona i Sierra Ràfols (1981) cartografiaren dues poblacions eivissenques. No ha estat retrobada mai a la localitat citada ni en d'altres de l'illa d' Eivissa, es tracta probablement d'un intercanvi d'etiquetes amb plecs de *Rubia peregrina* ja que Font Quer (1927) no menciona aquesta espècie entre els endemismes balearics presents a Eivissa.

***Salvia sclarea* L.**

[* Eivissa]: Pocs exemplars en camps de conreu i parets a es Murtar (Sant Vicent) CD7325 17-V-2003, 140m, M. Vericad & al. (N. Torres herb. pers.).

***Sambucus nigra* L.**

[* Eivissa]: Vores del torrent, prop de la font des Tur, a Sant Miquel CD6524, 85 m, florida el 03-VI-1995, un sol exemplar, N. Torres (N. Torres herb. pers.)

***Senecio linifoliaster* G. López**

Eivissa: Segons les referències bibliogràfiques (Cambessédes, Marès i Vigineix, Pau, Gandoger i Font i Quer, 1920) era espècie abundant la primera part del segle XX, però ja als anys setanta les poblacions eren molt petites i localitzades, a la part nord de l'illa: Portinatx, Morna, Peralta, Sant Vicent (1983), costa de Corona i a l'illot des Vedrà (1989). La regressió i extinció de poblacions ha estat intensa, sense que en coneguem les causes. A partir de l'any 2000 tenim sols notícia d'un plec d'herbari d'una petita població a Peralta, Sant Carles (J. Topp com. pers.)

***Scilla autumnalis* L.**

- Eivissa: Cañigüeral (1951) i Cañigüeral i Palau (1953) citen aquesta espècie de les proximitats de la ciutat d'Eivissa junt amb *S. obtusifolia*, aquest autors afirmen haver plantat bulbs que han desenvolupat fulles estretes. Als catàlegs de Duvigneaud (1979) i Pla et al. (1992) i recentment també Bolòs i Vigo (2001) es recull la seva presència a l'illa. No hi ha suport de material d'herbari, ni constància d'observacions al camp, que confirmin l'existència d'aquesta espècie a les Pitiüses, on si és present i comuna *S. obtusifolia*.

***Scorzonera baetica* Boiss.**

Eivissa: Es troba arreu de l'illa en garrigues formant poblacions aïllades, sovint amb pocs exemplars: Benirràs (Sant Miquel) CD6727, 40 m; plana d'en Gabriel (Sant Miquel) CD6323, 130 m, Palau Ferrer, 25-V-1950 (BC112869); sa Punta a la Cala d'Albarca (Sant Mateu) CD5825, 250 m; Can Pujolet (Corona) CD5724, 240 m; cala Roja (Sant Agustí) CD4714, 15 m 5-V-1996, iniciant fructificació N. Torres (N. Torres herb. pers.); ses Roques Males (Sant Agustí), CD4513, 30 m; Cala Vedella (Sant Josep) CD4707 i CD4608, 110 m; torrent de ses Planes (Jesús) CD6611, 120 m fructificat, 1-VI-1984, N. Torres (N. Torres herb. pers.) i s' Estanyol (Jesús) CD6809, 50 m. 5-V-1920, Font Quer, 5-V-1920 (BC 640438), amb flors 20-IV-1991, N. Torres (N. Torres herb. pers.).

***Scorzonera hispanica* L.**

Eivissa: Les referències bibliogràfiques (Palau, 1953 i Kuhbier, 1978: qui indica la subforma *asphodeloides*) corresponen en realitat a *S. baetica* Boiss. tal com indiquen Bolòs i Vigo (1987: 9). Hem herboritzat una raça de fulles amples d'una població localitzada al al lapiaz i cingles de la Cala d'Albarca (Sant Mateu) CD5924, 13-IV-1997, 210 m. Exemplars aïllats es troben també al cap des Mossons (Sant Mateu) CD5826 i al Puig d'en Racó (Corona) CD5623.

***Urginea fugax* (Moris) Steinh.**

Eivissa: Indicada de dues localitats de l'illa d'Eivissa per Torres i Guerau d'Arellano, 1983: 626-627, puig de ses Jòrdies (Santa Eulària) CD7017 60 m, i a can Mosson de Safragell (Sant Llorenç) CD6918, 100 m, fructificats 10-I-1983, N. Torres (N. Torres herb. pers.) en clarianes forestals sobre sòls rocinosos on hi ha amb una gran densitat d'individus i poblacions relativament extenses. Viu també en dos indrets més, amb molt pocs exemplars, molt amenaçats per situar-se vora edificacions i amb forta pressió humana, puig d'en Marquet (Santa Gertrudis), CD6418, 120 m i a cala Gració (Sant Antoni) CD5217, 5 m.

***Verbascum boerhavia* L.**

Eivissa: Molt localitzat en camps de conreu a es Murtar (Sant Vicent), CD7427, 100 m amb flor 12-IV-2002.N. Torres (N. Torres herb. pers.). Kuhbier (1978) cita un híbrid entre *V. virgatum* i *sinuatum* a Sant Vicent, *V. virgatum* no ha estat citat de l'illa d'Eivissa.

***Viburnum tinus* L.**

* Eivissa: Un sol exemplar de 1 m d'altura al peu d'una paret d'antics camps de conreu ja emboscats d'una canal de Benimussa (Sant Josep) CD5711, 200 m, fructificat el 23-IX-1995, N. Torres (N. Torres herb. pers.) un altre de 15 cm al peu de les penyes de ses Roques Altes (Sant Josep) CD4808. Aquesta espècie es conreua en jardins i els seus podrien procedir de fruits dispersats per ocells.

***Vicia ervilia* (L.) Willd.**

Eivissa: Indicada al catàleg de DuVigneuad (1979). Rara en camps de conreu al sud-est del pla d'Albarca (Sant Mateu) CD6023, 175 m florida el 04-IV-2003.

Agraïments

Volem agrair la ajudar a A. Pujadas per la determinació de les espècies del gènere *Orobancha* a J.A. Rosselló la d'*Asplenium trichomanes* subsp. *inexpectans* i a L. Sáez per la de *Verbascum boerhavia*.

Bibliografia

- Alomar, G., Mus, M. i Rosselló, J.A. 1997. Flora endèmica de les Balears. Consell Insular de Mallorca. Palma de Mallorca.
- Benedí, C. 2000. *Anthyllis*, In: Castroviejo et al. (eds.) Flora Ibérica VIII(2). Real Jardín Botánico-CSIC. Madrid.
- Bolòs, O. i Vigo, J. 1987. De Asteracei notulae. *Fontqueria*, 14: 9.
- Bolòs, O. i Vigo, J. 1984. *Flora dels Països Catalans*, vol I. Barcino. Barcelona.
- Bolòs, O. i Vigo, J. 1996. *Flora dels Països Catalans*, vol III. Barcino. Barcelona.

- Bolòs, O. i Vigo, J. 2001, *Flora dels Països Catalans*, vol IV. Barcino. Barcelona.
- Cañigüeral, J. 1951. Contribución al estudio de la flora balear. *Collect. Bot.*, 3:101-107.
- Cañigüeral, J. i Palau, P. 1951. Hallazgo de Scillas en Ibiza. *Bol. R. Soc. Esp. Hist. Nat. Sec. Baleares*: 3.
- Cardona, M. A. i. Sierra Ràfols, E. 1981. Contribución al estudio del género Rubia I Taxones mediterraneo-occidentales y macaronésicos. *Anal. Jard. Bot. Madrid*, 37: 557-575.
- Duvigneaud, J. 1979. *Catalogue provisoire de la flore des Baléares*. 2ème édition. Soc. Échange Pl. Vasc. Eur. Occi. Médit. 17., supp.
- Font Quer, P. 1920. Compuestas de las Pitiusas. *Bol. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 20: 141-159.
- Font Quer, P. 1920. Una Asperula i una Avena noves de les illes Pitiüses. *Butll. Soc. Catalana Hist. Nat.*, 20: 188-190.
- Font Quer, P. 1927. *La flora de las Pitiusas y sus afinidades con la de la Península Ibérica*. Mem. R. Acad. Cienc. Art. Barcelona, 20: 109-154.
- Guerau d'Arellano, C. i Torres, N. 1981. *Nova aportació al coneixement de les Plantes d'Eivissa i Formentera*. Ed. Institut d'Estudis Eivissencs. Eivissa, 132 pp.
- Knoche, H. 1922. Flora Balearica. *Étude phytogéographique sur les îles Baléares*. vol. 2. reprint by Otto Koeltz Science Publishers. Koenigstein. 1974. 585 pp.
- Kuhbier, H. 1978. Beiträge zur flora der Pitiusen. *Veröf. Übersee-Museum Bremen*, A, 5: 1-23.
- Marès, P. i Vigneix, M. 1880. *Catalogue raisonné des plantes vasculaires des îles Baléares*. Ed. E. Masson. Paris.
- Palau, P. 1953. Investigaciones botánicas en Baleares. *Anal. Inst. Bot. A. J. Cavanilles*, 11(2): 518.
- Palau, P. 1976. Flora i vegetació de l'illa de Cabrera (Balears). *Treb. Inst. Cat. Hist. Nat.* 7.
- Pla, V., Sastre, B. i Llorens, L. 1992. *Aproximació al catàleg de la flora vascular de les Illes Balears*. Universitat de les Illes Balears, Jardí Botànic de Sóller. Palma.
- Pujadas, A.J. 2002. *Orobanch*, In: *Plantas parásitas de la Península Ibérica e Islas Baleares*: 348-440 . Ed. Mundi-prensa.
- Pujadas, A. J. i Lora, A. 1997. Distribución de *Orobancha clausonis* (Orobanchaceae) en la Península Ibérica y Baleares. *Anal. Jard. Bot. Madrid*, 55 (2): 477-479.